

LABORE ET ZELO

Основи літературного й технічного редагування

(блок вибіркових дисциплін, широкий профіль)

Обсяг: 16 кредитів ЄКТС (4 дисципліни по 4 кредити ЄКТС)

Протягом скількох семестрів викладається: чотирьох

Дні, час, місце: згідно з розкладом

Мова викладання: українська

Опис блоку дисциплін

Блок дисциплін розроблений для здобувачів вищої освіти, які хочуть навчитися редагувати тексти. Основну увагу буде звернуто на вироблення навичок літературної і технічної підготовки текстів різних стилів і жанрів (переважно публіцистичних, наукових та навчальних) до видання: уміння аналізувати інформаційне наповнення, композиційну, логічну структуру, мовне оформлення, здатність задавати й оцінювати технічні параметри текстів.

Редакторська діяльність передбачає розуміння принципів і правил побудови текстів різних видів у плані змісту й форми, які знаходять проєкцію в просторово-графічній площині, адже саме вона допомагає ритмізувати й візуалізувати логічне впорядкування повідомлення, виділити в організованому цілому ієрархію складників. Тож у тексті важливу роль відведено графічним засобам: гарнітурі й розміру шрифту, виділенням, утягненням, відбивкам, кольору, композиції сторінки складання тощо. Навчальний курс **«Шрифтознавство. Технічне редагування»** спрямований на формування системи теоретичних знань про основні види й параметри шрифту, принципи вибору й поєднання шрифтів у різних виданнях; про архітектуру видання й вимоги щодо технічного складання текстового, ілюстративного, формульного й табличного матеріалу; про особливості роботи технічного редактора над елементами зовнішнього та внутрішнього оформлення видань; вироблення практичних навичок проводити коректуру в технічному складанні, верстці та звірці; планувати, оцінювати й контролювати технічне оформлення видань.

Для вправної роботи з авторськими текстами редакторів необхідні знання про відхилення від норм побудови текстів освітніх видань і висловлювань у цілому. На формування системи знань про природу, причини, типи й види помилок у мовленнєвій діяльності спрямована дисципліна **«Типологія помилок»**, опановуючи яку, здобувачі навчатимуться розпізнавати відхилення від норм на інформаційному, фактологічному, логічному, структурно-композиційному, мовному, видавничо-технічному рівнях, обґрунтовувати свої погляди, добирати оптимальні варіанти виправлення помилок. Детальний розгляд кожного типу, виду й різновиду помилок сприяє виробленню в пам'яті здобувачів своєрідних моделей-сигналів, за аналогією до яких легко виявляти відхилення від норм і запобігати подібним помилкам у власному мовленні.

Формування знань нормативної бази редагування продовжує курс **«Літературне редагування»**, опанування якого спрямоване на вдосконалення знань про мовні норми сучасної української літературної мови, вироблення вмінь та навичок об'єктивно оцінювати зміст, фактологічне наповнення тексту, його структурно-композиційну, логічну та мовностилістичну вправність. Суттєвим є чітке усвідомлення принципів і меж утручання літературного редактора в авторський текст, зокрема збереження стилю, інформації, урахування й розрізнення оцінок «норма» – «варіант» – «помилка». Здобувачі

продовжуватимуть навчатися розпізнавати відхилення від норм, обґрунтовувати свої погляди, пропонувати варіанти виправлення, обирати оптимальну техніку й методику виправлення помилок відповідно до комунікативних ознак тексту.

Підготовка фахівців-редакторів неможлива без формування в здобувачів уявлення про методику редакторського аналізу тексту й види редакторських виправлень, практичних навичок аналітичної редакторської діяльності, як-от: об'єктивного оцінювання змісту, фактологічного наповнення тексту, його структурно-композиційної, логічної та мовностилістичної вправності; уміння створювати багатоаспектний редакторський висновок про авторський оригінал; здатності порозумітися з автором, переконати його в раціональності редакторських зауважень і побажань; навичок обирати раціональну техніку й методику виправлення (правка-скорочення, правка-доопрацювання, правка-перероблення, правка-вичитування). Ці завдання стоять перед навчальним курсом **«Редакторський аналіз і правка»**. Заняття допоможуть оволодіти навичками редакторської роботи над авторським і видавничим оригіналами, а також сприятимуть удосконаленню власної мовленнєвої компетентності.

Мета навчання

Після успішного закінчення блоку вибіркових дисциплін здобувачі будуть здатні:

- самостійно працювати з авторськими та видавничими оригіналами;
- усвідомлювати важливість дотримання видавничою продукцією норм і стандартів;
- розуміти правила побудови текстів різних стилів і жанрів;
- об'єктивно оцінювати якість авторського/видавничого оригіналу, аналізувати його змістову, структурно-композиційну, логічну, фактологічну й мовностилістичну вправність та створювати редакторський висновок;
- об'єктивно оцінювати й професійно оптимізувати зовнішнє та внутрішнє композиційне й просторово-графічне оформлення видання;
- виконувати літературне редагування текстів із застосуванням різних методів і прийомів;
- задавати технічні параметри видавничого продукту й виконувати технічне редагування текстів;
- виконувати традиційну й комп'ютерну коректуру тексту, коректорське зчитування, вичитування та звіряння;
- використовувати довідкові джерела й сучасні комп'ютерні технології в редакторській діяльності;
- уміти застосовувати теоретичні знання на практиці;
- уміти створювати якісний видавничий продукт, планувати, управляти часом, генерувати нові ідеї у професійній сфері;
- визначати цілі й завдання власної діяльності та забезпечувати їх ефективне виконання;
- аналізувати, синтезувати, зіставляти, узагальнювати, інтерпретувати факти;
- діяти з дотриманням етичних норм; дотримуватися у професійній діяльності принципів толерантності, діалогу й співробітництва, відповідально працювати в команді.

Програмні результати навчання

У процесі навчання здобувачі досягнуть таких результатів:

- знання видавничих і редакторських норм і стандартів;
- розуміння правил побудови текстів різних стилів і жанрів;
- уміння оцінювати якість авторського/видавничого оригіналу, аналізувати його змістову, структурно-композиційну, логічну, фактологічну й мовностилістичну вправність і створювати редакторський висновок;

- уміння виконувати літературне редагування текстів із застосуванням різних методів і прийомів;
- уміння планувати й оцінювати просторово-графічне оформлення видання та виконувати технічне редагування текстів;
- уміння виконувати традиційну й комп'ютерну коректуру тексту, коректорське зчитування, вичитування та звіряння;
- уміння виконувати правку-скорочення, правку-вичитування, правку-доопрацювання та правку-перероблення;
- уміння користуватися стандартами, довідковими джерелами й сучасними комп'ютерними технологіями в редакторській діяльності;
- формування медіаграмотності, медіакультури та здатність до їх застосування у професійній діяльності.

Форми і методи навчання

Курси блоку вибіркових дисциплін будуть викладені у формі лекцій та практичних занять, організації самостійної роботи студентів у бібліотеках та комп'ютерній мережі. Викладач використовуватиме проблемні та інтерактивні методи навчання, консультації.

Навчання відбуватиметься на платформі ZOOM та з використанням застосунків Google, тому здобувачам вищої освіти потрібно мати обліковий запис у ZOOM.

Організація навчання

№ з/п	Назва навчальної дисципліни	Семестр	Кре-дити ЄКТС	Усього годин	Лек-цій	Прак-тичні занят-тя	Лабора-тор=н і занят-тя	Само-стійна робота
1.	Шрифтознавство. Технічне редагування	5-й осінній	4	120	18	22	0	80
2.	Типологія помилок	6-й весняний	4	120	18	22	0	80
3.	Літературне редагування	7-й осінній	4	120	18	22	0	80
4.	Редакторський аналіз і правка	8-й весняний	4	120	18	22	0	80